

הצ'ק חזר? יש דרך חזרה

על פי נתוני בנק ישראל מתחילת שנת 2014 ועד סוף חודש יולי, כ-6.1 מיליון צ'קים חזרו במהלך תקופה זו, בסכום של כ-15 מיליארד שקל. סיבת ההחזרה היא-"אי כיסוי מספיק". זאת אומרת, הצ'ק הגיע לפירעון בבנק של מי שמסר את הצ'ק, אך היתרה בחשבון או המסגרת בחשבון הבנק אינם מאפשרים לבנק לכבד את משיכת הסכום הנקובה בצ'ק. אז, הצ'ק חוזר למי שהפקיד- מקבל הצ'ק.

כמו כן, ישנם מצבים בהם צ'ק יכול לחזור מסיבות שאינן נוגעות למצב החשבון של מי שמסר את הצ'ק, אלא באופן כתיבת הצ'ק- מה שנקרא "מסיבות טכניות"- אם למשל, חלה טעות בכתיבת הפרטים על גביו כגון: תאריך הפירעון אינו נכון או אין התאמה בין הכתוב בספרות לכתוב במילים וכדומה .

טור זה יעסוק בצ'ק חוזר החוזר משום אי כיסוי מספיק .

כששואלים אותי, "מה עושים עם צ'ק שחזר?" אני עונה " לא מקבלים אותו". אך כמובן שאי אפשר לחזות את הנולד ואי אפשר לזהות תמיד "צ'ק חוזר פוטנציאלי", אך יש כמה כלים באמצעותם ניתן למנוע מראש קבלה של צ'ק חוזר- צ'ק שלא יפרע ויחזור בשל "אי כיסוי מספיק".

אמנם השימוש באמצעי התשלום האלקטרוניים הולך ונהיה פופולארי בעשורים האחרונים, בעיקר השימוש בכרטיסי אשראי, אך יש עוד חלקים נרחבים באוכלוסיה שאף כי יש באפשרותם לעשות שימוש בכרטיס אשראי, מעדיפים מטעמים שונים לשלם באמצעות צ'קים .

כמה שאלות שצריכים לשאול לפני שמקבלים צ'קים :

1. אני מכיר את הלקוח? הוא שילם לי בעבר עם צ'קים?- אם התשובה לכך היא חיובית, אז כמובן שלקוח שהצ'קים שלו נפרעו ללא בעיות, מוריד את דרגת החשד ומגדיל את הביטחון.
2. לקוח חדש- עדיף לברר קודם קבלת הצ'ק , האם יש לו כרטיס אשראי? - תשובה שלילית, צריכה לעורר חשד מסוים. מאחר והבנק מסרב לתת כרטיס אשראי למי שאינו בעל כושר החזר/פרעון "אז למה אני אבטח במי שהבנק אינו בוטח בו?"
3. האם נמסרה כל התמורה לפני שכל הצ'קים נפרעים? - יש אפשרות לפרוס את התשלום לכמה תשלומים ובלבד שלפחות כמה תשלומים יפרעו לפני שמלוא התמורה תימסר ללקוח. לא מבטל סיכונים, אך ממזער נזקים למקרה שהצ'קים שלאחר מסירת מלוא התמורה, יחזרו.
4. האם הכתובת לאספקת המוצרים שנרכשו תואמת את הכתובת שרשומה בצ'קים? במידה והתשובה לכך היא שלילית, יש לשאול את הלקוח מדוע, תשובת הלקוח ואופן תגובתו עלולים להעיד על טיבו של הלקוח .

חשוב מאוד, לבקש תעודת זהות של בעל הצ'ק .

ZIVOR

זיו אור משרד עורכי דין

במידה ויש שני בני זוג במעמד מסירת הצ'קים, לנסות ולבקש מבן הזוג שיחתום כערב לפירעון הצ'ק בגבו. בסכומים גדולים, וכשאין בטחון מלא בחוסנו הכלכלי של הלקוח, לא להתבייש ולבקש שערב טוב יחתום על גב הצ'ק. ערב טוב הינו ערב שעובד במקום עבודה קבוע (זאת יודעים על ידי הצגת 3 תלושי ככר אחרונים).

כל העצות לא עזרו, והלקוח הערים אלינו או סתם נקלע לקשיים כלכליים לא צפויים. יש פתרון.

כל צ'ק שחזר מהבנק ניתן להגשת לביצוע אצל לשכת ההוצאה לפועל. עם פתיחת התיק לביצוע שטר עומדים לחייב (מי שהבנק שלו לא כיבד את הצ'ק שחזר) 20 ימים לשלם את חובו לזוכה (למי שהצ'ק חזר לו). אחרת, יהיה הזוכה רשאי לפעול כנגד החייב במטרה להשיב את חובו, לרבות הטלת עיקולים על נכסיו של החייב, נכסים ממשיים ונכסים פיננסיים.

חוק ההוצאה לפועל מאפשר לזוכים להחריף את פעולותיהם כנגד החייבים ככל שהזמן מיום פתיחת התיק לביצוע הצ'ק שחזר חולף ובמידה והחוב אינו משולם. שימו לב, בדיקות ושאלות טרם קבלת הצ'ק יכולות משמעותית להקטין את הסיכוי לקבלת צ'קים חוזרים וגם מגדילה את היכולת שפתיחת תיק בהוצאה לפועל כן תניב תוצאות .

פעולות עקביות ונמרצות בתיק ההוצאה לפועל עלולות להביא בסופו של תהליך למצב בו הנזקים כתוצאה בחזרתו של הצ'ק הינם בשיעור נמוך ביותר .

כותב מאמר זה הינו מתמחה בניהול תיקי גבייה ותיקים מורכבים בהוצאה לפועל.